

Tekniska nämnden

Förfrågan från SÖRAB om insamling returpapper

Ärende

Returpapper har sedan 1990-talet varit en avfallsfraktion med producentansvar. Det har inneburit att de som sätter produkter på marknaden som efter sitt användande blir returpapper har betalat för insamlingen och återvinningen. Regeringen fattade ett beslut den 22 december 2020 som innebär att returpapper från 2022 inte längre omfattas av producentansvar utan att ansvaret för insamling och återvinning, jämte det ekonomiska ansvaret, läggs på kommunerna.

Från årsskiftet är returpapper således ett kommunalt avfall som Danderyds kommun är skyldig att samla in och återvinna. För att uppfylla de nya krav som ställs har SÖRAB tagit initiativ och erbjudit sig att ansvara för denna hantering i Danderyd och övriga SÖRAB-kommuner. Förslaget är att SÖRAB ska ta ansvar för hanteringen under två år som en övergångslösning.

Bedömningen är att SÖRABs erbjudande om hantering är den bästa lösningen för Danderyd.

Den ekonomiska analys som SÖRAB gjort tyder på en kostnadsneutralitet för Danderyd och dess avfallskollektiv för returpappershanteringen. Om en kostnad ändå skulle uppstå kommer den att tas ut via avfallstaxan.

Tekniska kontorets förslag till beslut

1. Tekniska nämnden beslutar om att ge SÖRAB uppdrag att hantera insamling, avsättning, avtal och kontroll av returpapper i Danderyds kommun under tidsperioden 2022–2023.
2. Tekniska nämnden uppdrar åt teknisk direktör att teckna de nödvändiga avtal som följer av detta beslut.

Bakgrund

Sedan mitten av 1990-talet har returpapper samlats in inom ramen för producentansvar. Det har i huvudsak skett genom behållare på återvinningsstationer och på senare år även som fastighetsnära insamling vid flerbostadshus. Danderyds kommun har under många år haft en tjänst till

David Johannesson

villaägare att samla in returpapper vid fastighetsgräns. Det är en utveckling från den tiden villaägare ställde ut kassar med returpapper vid grinden.

Tekniska kontorets utredning

I ljuset av en krisande tidningsbransch ville regeringen stödja denna näring ekonomiskt. Valet föll på att befria returpapper från producentansvar och lägga de kostnaderna på kommunerna och i slutändan avfallsabonnenterna.. Den 22 december 2020 beslutade riksdagen att returpapper från och med årsskiftet 2021/2022 skulle vara ett kommunalt ansvar, både praktiskt och ekonomiskt. Det innebär att respektive kommun nu får ansvar att samla in och återvinna returpapper.

Det är i praktiken omöjligt för Danderyds kommun att till den 1 januari 2022 handla upp och organisera en fullskalig insamling av returpapper. Det är framför allt den fastighetsnära insamlingen som sker vid flerfamiljshus som är problematisk. Kunskapen om dessa flöden är idag spritt på ett okänt antal entreprenörer och okänt för den kommunala förvaltningen.

SÖRAB tog tidigt ett initiativ till att erbjuda sina ägarkommuner att ombesörja hantering av returpapper och SÖRABs hantering avses att löpa under en tvåårsperiod för att under denna tid bygga upp kunskap om materialflöden och hitta en bra hantering av materialet. Ett viktigt fokus är att så långt det är möjligt få en kontinuerlighet för kommuninvånarna. De etablerade tjänsterna ska om möjligt finnas kvar i det korta perspektivet.

Den del av returpappershanteringen som erbjuds villaägare i Danderyds kommun och som avser tömning av kärl vid fastighetsgräns kommer att finnas kvar tills vidare och påverkas alltså inte.

Det avtal som reglerar de ingående parternas roller i denna hantering tecknas mellan SÖRAB och alla dess ägarkommuner. Det är lämpligt att teknisk direktör kan underteckna detta avtal för att få en rationell hantering av ärendet.

Innan den nu aktuella tvåårsperioden lider mot sitt slut kommer parterna att diskutera och finna en mer permanent lösning på returpappershanteringen. De politiska beslut som kan komma att behövas i SÖRAB och Danderyds kommun jämte alla andra ägarkommuner kommer att initieras i god tid.

Det kan konstateras att fraktionen returpapper minskar stadigt har gjort så under ett antal år. 2015 samlades det in 293 000 ton i Sverige. 2020 var den siffran ner på 189 000 Det finns inget som tyder på att denna utveckling kommer hejdas utan tvärt om kommer troligen returpapper minska allt mer.

Ekonomiska konsekvenser

Poängen med regeringens beslut om att ta bort producentansvaret för returpapper var att omfördela kostnader. Det kommer att vara invånarna i Danderyds kommun som via avfallstaxan i fortsättningen kommer att bekosta returpappershanteringen. Den utredning som SÖRAB gjort visar på en nollkostnad för Danderyds del. I det fall det ändå uppstår en kostnad kommer Danderyd och alla andra ägarkommuner att bära denna kostnad.

Avfall Sverige hade tidigare gjort en uppskattning vad kommunerna i genomsnitt skulle betala och SÖRABs förslag understiger detta med råge. SÖRAB bedöms ha den kunskap och förmåga som behövs för att kunna hantera denna fråga på ett så ekonomiskt fördelaktigt sätt.

Kostnaden för att Danderyd i detta läge på egen hand skulle ombesörja returpappershanteringen torde vara väldigt mycket högre än SÖRABs hantering om det överhuvudtaget skulle vara praktisk genomförbart.

Anna Tengelin Skoog
Teknisk direktör

David Johannesson
VA-Avfallschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande Förfrågan från SÖRAB om insamling av returpapper, 2021-04-28
2. Bilaga.SÖRABs utredning
3. Förfrågan insamling returpapper

Expedieras
Kommunstyrelsen
SÖRAB